

Izabela Gruszka

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

KORZYŚCI PŁYNĄCE Z ORGANIZACJI MISTRZOSTW EUROPY W PIŁCE NOŻNEJ UEFA EURO 2012 WEDŁUG OPINII GESTORÓW BAZY NOCLEGOWEJ WROCŁAWIA

ABSTRACT

Benefits of the European Football Championship in the opinion of the managers of tourist accommodation establishments in Wrocław

The aim of this article is to present opinions of the managers of tourist accommodation establishments in Wrocław on their economic benefits from being one of the host cities of the European Football Championship. The study confirmed the fact that the European Football Championship was an important event for tourism sector, especially for hotel industry. In the survey which was conducted six months before the event, the managers highlighted positive changes in the tourism sector caused by EURO 2012. They expected both short- and long-term significant benefits. The results were compared with the first estimates of attendance and spending of tourists who stayed in Wrocław during the tournament. The initial data show that, as it was expected, the EURO 2012 tournament generated benefits for the accommodation sector of tourism industry in Wrocław and it will also generate further economic benefits in the future, contributing positively to tourism development in the city.

Key words: mega-events, European Football Championship EURO 2012, tourist development, accommodation

Słowa kluczowe: mega-event, mistrzostwa Europy w piłce nożnej, zagospodarowanie turystyczne, baza noclegowa

WPROWADZENIE

Wielkie imprezy stanowią jeden z głównych czynników rozwoju współczesnej turystyki. Są elementem walki konkurencyjnej, składnikiem produktu turystycznego danej destinacji, przynoszą zwykle duże korzyści promocyjne oraz ekonomiczne. Wielkie wydarzenia, nazywane również megaeventami, to według Getza (2008, s. 404) „[...] przestrzenno-czasowe zjawiska, z których każde jest wyjątkowe, ze względu na zachodzące interakcje pomiędzy otoczeniem, ludźmi i systemem zarządzania, w tym elementami projektu i programem. „Bardziej szczegółową definicję proponuje Roche (2006, s. 28), który nazywa je „[...] wielkiej skali wydarzeniami kulturalnymi, komercyjnymi lub sportowymi, które mają dramatyczny charakter, budzą masowe zainteresowanie, mają międzynarodowe znaczenie. Mają one znaczące konsekwencje dla goszczącego miasta, regionu czy kraju oraz budzą zainteresowanie mediów”.

W grupie imprez specjalnych wielką rolę odgrywają wydarzenia sportowe, istotnie

wpływające na rozwój turystyki. Na tle pozostałych typów wydarzeń wielkie imprezy sportowe, tj.: letnie i zimowe igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i mistrzostwa Europy w piłce nożnej charakteryzują się masowością uczestnictwa, stosunkowo długim czasem trwania oraz dużym zainteresowaniem medialnym i promocyjnym (Alejziak 2008). Organizacja wydarzenia takiej rangi może być dla państw, regionów i miast gospodarzy szansą na osiągnięcie znacznych korzyści. Do najważniejszych należy promocja i wzrost rozpoznawalności oraz zainteresowania turystów zagranicznych krajem i miastami przygotowującymi imprezę. Nie mniej ważnym beneficjum może stać się rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej oraz komunikacyjnej.

Decyzja o wyborze Polski i Ukrainy na gospodarzy mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 r. została podjęta przez Komitet Wykonawczy Europejskich Związków Piłkarskich (UEFA) w kwietniu 2007 r. Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 to pierwsza organizowana na tak dużą skalę

impreza masowa we Wrocławiu. Jednym z kluczowych zagadnień związanych z turniejem było zapewnienie odpowiedniej liczby wysokiej jakości miejsc noclegowych. UEFA postawiła przed organizatorami bardzo wysokie wymagania dotyczące zakwaterowania gości i przedstawicieli federacji piłkarskich, obsługi technicznej oraz samych drużyn. Wymogi UEFA precyzowały liczbę miejsc noclegowych dla tzw. UEFA Family, czyli reprezentacji narodowych, delegatów UEFA, gości VIP, sponsorów, mediów oraz grup telewizyjnych i technicznych. Szczegółowo określone były także kryteria dotyczące centrów pobytowo-treningowych dla drużyn, hoteli transferowych, hotelu dla sędziów, hotelu kontroli dopingowej, siedziby głównej (*head-quarter*), siedzib terenowych (*mini-headquarters*) i innych. Szczególnie wysokie wymagania stawiane były obiektom mającym pełnić rolę centrów pobytowych (Wymogi UEFA... 2007). Zakwaterowanie gości UEFA oznaczało dla operatorów obiektów noclegowych potwierdzenie wysokiej jakości oferowanych usług, było źródłem prestiżu oraz dodatkowej promocji w mediach.

Organizacja EURO 2012 stanowiła wielką szansę dla gestorów bazy noclegowej na odniesienie dużych korzyści, zarówno w trakcie trwania imprezy, jak i w efekcie długofalowego zwiększenia się liczby turystów zagranicznych w kolejnych latach po jej zakończeniu.

CEL BADAŃ

Niniejsze opracowanie ma na celu przedstawienie opinii osób zarządzających obiektami noclegowymi na terenie Wrocławia na temat ich odczuć, dotyczących organizacji przez miasto finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. W pracy zaprezentowano deklarowane plany i oczekiwane korzyści gestorów bazy noclegowej jako sektora bezpośrednio związanego z obsługą rozgrywek. Wyniki badań przeprowadzonych sześć miesięcy przed Mistrzostwami porównano z pierwszymi szacunkowymi danymi o frekwencji i wydatkach turystów przebywających we Wrocławiu w trakcie finałowego turnieju.

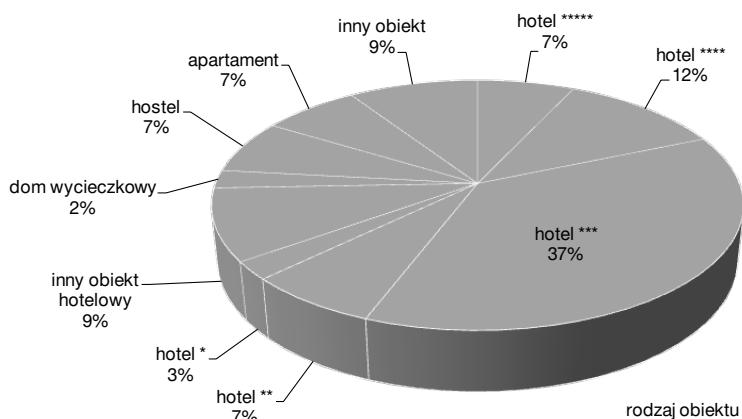
MATERIAŁ I METODY BADAŃ

W realizacji badań empirycznych zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, wykorzystując technikę ankietową, a za narzędzie przyjmując samodzielnie skonstruowany kwestionariusz ankiety. Aby sprostac wymogom badania naukowego, kwestionariusz poddano ocenie ekspertów specjalizujących się w usługach turystycznych, w tym hotelarskich, a następnie przeprowadzono badanie pilotażowe w grupie 5 respondentów – osób zajmujących kierownicze stanowiska w różnego rodzaju obiektach noclegowych Wrocławia. Badanie właściwe wykonano podczas spotkania branży hotelowej, które poświęcono tematyce przygotowań Wrocławia do EURO 2012, a które zostało zorganizowane przez Convention Bureau Wrocław – lokalnego eksperta do spraw bazy noclegowej w trakcie trwania Mistrzostw, w grudniu 2011 r. Respondentami byli właściciele, dyrektorzy lub managerowie wrocławskich obiektów noclegowych obecni na tym spotkaniu. Spośród 45 otrzymanych ankiet odrzucono 2, uzupełnione błędnie, więc materiał badawczy stanowiły 43 poprawnie wypełnione ankiety.

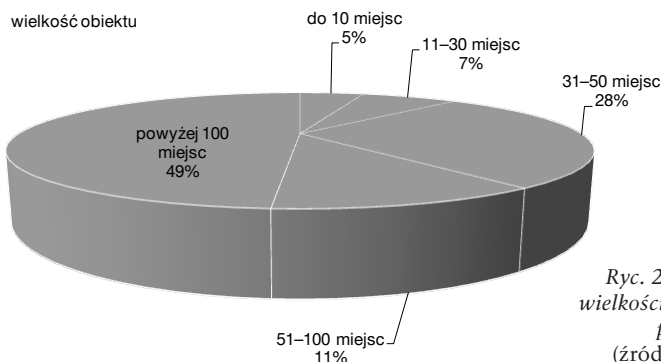
W 2011 r. istniały we Wrocławiu 53 obiekty skategoryzowane, w tym 47 hoteli oraz 80 obiektów nieskategoryzowanych, z czego połowę stanowiły niewielkie, mające 2–6 miejsc noclegowych, apartamenty. Obiekty te tworzyły pewne zespoły, składające się z kilku lub nawet kilkadziesiątu obiektów i będące, w sumie, własnością 7 przedsiębiorców. Można więc uznać, że próba badawcza, obejmująca przedstawicieli 43 spośród 133 wrocławskich obiektów noclegowych, była reprezentatywna.

WYNIKI

Wśród 43 ankietowanych większość reprezentowała obiekty skategoryzowane, przede wszystkim hotele. Struktura hoteli reprezentowanych przez respondentów była zbliżona do struktury sieci hotelarskiej Wrocławia. Zdecydowaną większość stanowili przedstawiciele hoteli klas średnich, trzy- i cztero-giazdkowych, które są również najliczniej

Ryc. 1. Struktura obiektów reprezentowanych przez ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

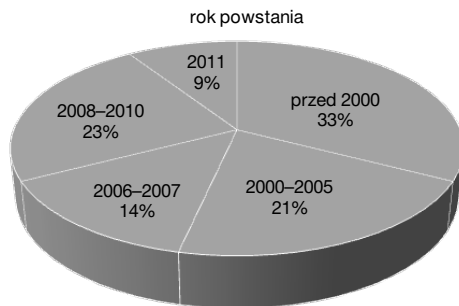
Ryc. 2. Struktura pod względem wielkości obiektów reprezentowanych przez ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

reprezentowane w mieście. Dużo mniej było przedstawicieli hoteli najwyższej kategorii oraz hoteli niskobudżetowych (jedno-, dwugwiazdkowych), których liczba we Wrocławiu jest niewystarczająca. Poza reprezentantami hoteli w badaniu uczestniczyli także przedstawiciele innych rodzajów bazy noclegowej, tj.: inne obiekty hotelarskie, dom wycieczkowy, hostele, apartamenty i inne. Warto zwrócić uwagę, iż wśród ankietowanych sieci znaleźli się właściciele największych sieci apartamentów i hosteli we Wrocławiu.

Prawie połowę spośród reprezentowanych zakładów noclegowych stanowiły obiekty duże, mające więcej niż 100 miejsc noclegowych. Dodatkowo znaczną grupę tworzyły przedsiębiorstwa mające od 51 do 100 miejsc, co wskazuje na dominację obiektów dużych i średnich na wrocławskim rynku usług noclegowych. Do nich zaliczyć należy większość działających w mieście hoteli

wszystkich kategorii, inne obiekty oraz dom wycieczkowy. Niespełna 30% stanowiły obiekty mające od 31 do 50 miejsc noclegowych, do których należały przede wszystkim hostele i inne obiekty, ale także mniejsze, butikowe hotele. Jedynie 13% spośród reprezentowanych obiektów to małe i bardzo małe, mające mniej niż 31 miejsc noclegowych (głównie apartamenty i inne obiekty hotelowe).

Reprezentowane obiekty były zróżnicowane pod względem długości prowadzenia działalności hotelarskiej. Aby przedstawić wyniki w przejrzysty sposób, dokonano podziału deklarowanych przez respondentów lat powstania obiektu na kilka grup obejmujących różne okresy. Można stwierdzić, że podział ankietowanych ze względu na długość prowadzenia działalności noclegowej rozkładał się prawie równomiernie. Największą grupę stanowiły obiekty, które po-

Ryc. 3. Struktura pod względem czasu powstania obiektów reprezentowanych przez ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

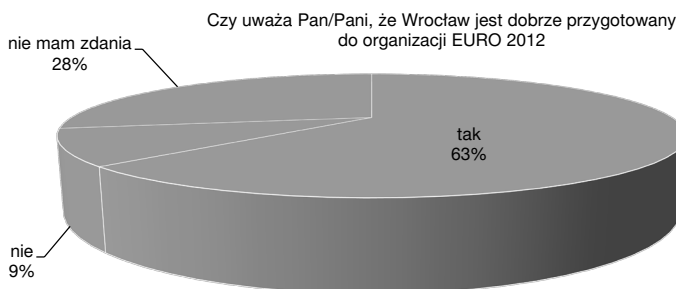
wstały przed rokiem 2000, a więc mające wieloletnie doświadczenie w świadczeniu usług noclegowych, ale stanowiły one jedynie 33% reprezentowanych obiektów, co oznacza, że ich przewaga nie była znacząca. Należy jednak dodać, że najdynamiczniej powstawały nowe obiekty w ostatnich latach – w okresie 2008–2010 r. oraz w roku 2011.

Ponad 60% ankietowanych wypowiedziało się pozytywnie na temat stanu przygotowania Wrocławia do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. Jedynie 9% badanych uważało, że miasto nie jest właściwie przygotowane do przeprowadzenia imprezy, a wyrobionej opinii na ten temat nie miał co 3. z respondentów. Otrzymane wyniki pokazały, że hotelarze, będący grupą bezpośrednio zaangażowaną i oczekującą znacznych korzyści z rozgrywania meczów we Wrocławiu, oceniali działania związane z EURO 2012 lepiej niż większość polskiego społeczeństwa.

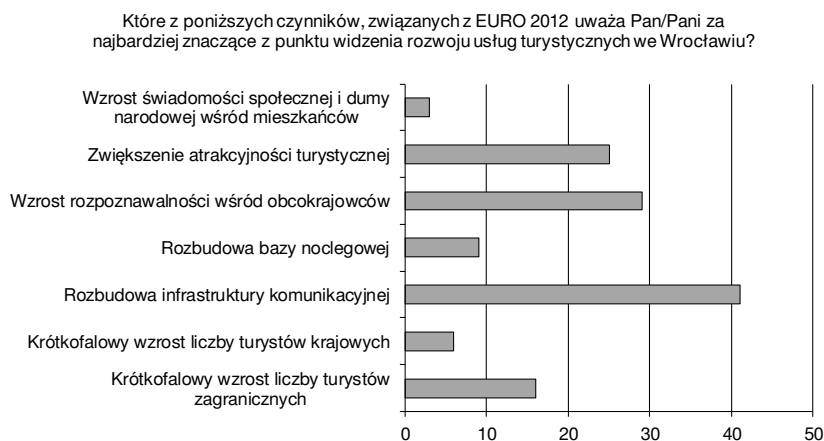
Dla porównania w badaniu CBOS, przeprowadzonym w lipcu 2011 r., 48% Polaków uznało, że nasz kraj przygotowany jest do organizacji Mistrzostw źle (41%) lub bardzo źle (7%), a jedynie 34% oceniło stan zaawan-

sowania prac pozytywnie (34% – dobrze, 2% – bardzo dobrze) (Komunikat... 2011). Warto jednak zauważyć, że według innego sondażu, zrealizowanego przez Instytut Badań Opinii Homo Homini w marcu 2012 r. 85% mieszkańców Wrocławia zadeklarowało swoje zadowolenie z tego, że w mieście odbędą się najważniejsze rozgrywki piłkarskie kontynentu. Należy również podkreślić, że wynik ten był najwyższy z osiągniętych przez wszystkie miasta gospodarzy (Warszawa 79%, Gdańsk 77%, Poznań 75%). Równie wysoko wrocławianie ocenili stan przygotowań miasta do organizacji Mistrzostw, w skali 1–10 przyznając mu notę 6,46 (Polański 2012).

Za najważniejszy czynnik związany z EURO 2012, z punktu widzenia rozwoju usług turystycznych, w tym noclegowych, we Wrocławiu, przedstawiciele branży noclegowej uznali rozbudowę infrastruktury komunikacyjnej. Tę odpowiedź można rozpatrywać w dwojaki sposób. Właściciele i kierujący obiektami noclegowymi, podobnie jak wszyscy mieszkańcy miasta, mogli odczuć poprawę możliwości komunikacyjnych, szczególnie dzięki powstaniu długo oczekiwanej autostradowej obwodnicy Wrocławia. Przyczyniła się ona do zmniejszenia ruchu tranzytowego w centrum miasta i znacznego skrócenia czasu podróży między północnymi i południowymi dzielnicami. Dla gestorów bazy noclegowej duże znaczenie mogła mieć także rozbudowa Portu Lotniczego im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu. Po otwarciu drugiego, nowoczesnego terminala wrocławskie lotnisko zwiększyło swą przepustowość z 1,2 do 3,2 mln pasażerów rocznie. Rozbudowa sieci drogowej i infrastruktury komunikacyjnej znacznie usprawniła zatem komunikację samym mieszkańcom Wrocławia, a dodatkowo stworzyła szansę na zwiększenie ruchu turystycznego, zwłaszcza wśród po-

Ryc. 4. Ocena stanu przygotowania Wrocławia do organizacji EURO 2012 według opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

Ryc. 5. Czynniki rozwoju usług turystycznych we Wrocławiu, związane z EURO 2012 według opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

Ryc. 6. Oczekiwane korzyści związane z organizacją EURO 2012 według opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

dróżujących transportem lotniczym i samochodowym.

Za znaczący badani uznali także wzrost rozpoznawalności miasta wśród obcokrajowców oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej Wrocławia, czyli czynniki, które procentowały nie tylko w trakcie Mistrzostw, ale długo po ich zakończeniu. Niewielkie znaczenie dla hotelarzy miała: rozbudowa bazy noclegowej (związana ze wzrostem konkurencji), a także krótkookresowy wzrost liczby turystów krajowych i zagranicznych.

Za najistotniejszą korzyść płynącą z organizacji we Wrocławiu mistrzostw Europy w piłce nożnej respondenci uważali zwiększenie przychodów obiektu – odpowiedź tę

wskazało 40 z 43 pytaných (93%). Za zalety wynikające z organizacji EURO 2012 uznano także poprawę dostępności komunikacyjnej (co korespondowało z najczęściej wskazywaną odpowiedzią w pytaniu poprzednim) i zwiększenie konkurencyjności usług oraz szkolenia dla pracowników i kadry zarządzającej. Bardzo niewielkie znaczenie dla przedstawicieli obiektów noclegowych miały inne elementy, tj.: poprawa wyglądu i wyposażenia obiektów, poprawa jakości obsługi oraz zwiększenie różnorodności oferowanych usług.

Jako negatywne skutki realizacji Mistrzostw respondenci podawali przede wszystkim odpływ turystów krajowych, którzy w tym czasie mogliby odwiedzić Wrocław,

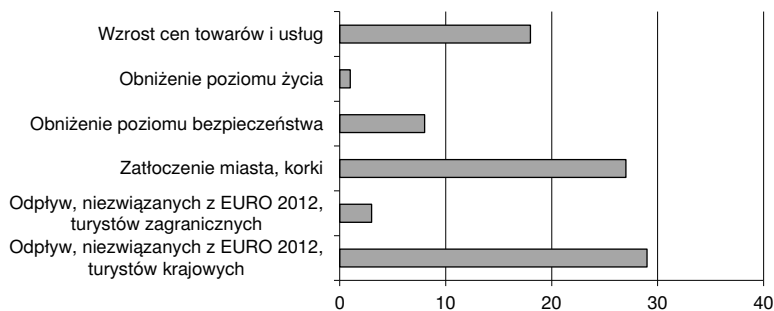
a zrezygnowali z przyjazdu ze względu na wzmógłony ruch turystyczny związany z EURO 2012. Wiadomo, że w czasie rozgrywek piłkarskich zmniejszy się mogła liczba podróży o charakterze służbowym, konferencyjnym czy krajoznawczym. Zjawisko takie, nazywane efektem wypierania, polega na zmniejszeniu ruchu turystycznego w innych, niż uczestnicy określonej imprezy, segmentach turystów, którzy mogą obawiać się stłoczenia, podniesienia cen za usługi turystyczne oraz obniżenia poziomu bezpieczeństwa. Pewnym zaskoczeniem może być to, że gestorzy bazy noclegowej wskazywali na efekt wypierania, niemal wyłącznie w przypadku turystów krajowych, prawie całkowicie pomijając go w odniesieniu do turystów zagranicznych, co stało w pewnej opozycji do przewidywań autorów „Raportu na temat wpływu przygotowań i organizacji

Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 na gospodarkę Polski” (Borowski 2010). Do niekorzystnych efektów organizacji EURO 2012 zaliczono także zatłoczenie miasta i korki oraz wzrost cen towarów i usług.

Zdecydowana większość reprezentantów obiektów noclegowych przygotowała się w specjalny sposób na przyjęcie gości podczas EURO 2012. W grudniu 2011 r., pół roku przed rozpoczęciem imprezy, przedstawiciele branży dokonywali rezerwacji miejsc noclegowych w swoich obiektach oraz mieli podpisane umowy z Agencją Zakwaterowania TUI, która w imieniu UEFA zajmowała się rezerwowaniem noclegów dla UEFA Family.

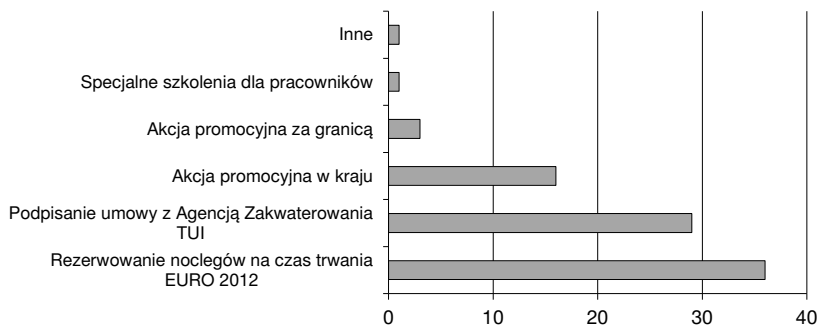
Inne działania prowadzone były przez hotelarzy w mniejszym stopniu, ponieważ popyt na rezerwację usług noclegowych w czasie trwania Mistrzostw był tak wysoki,

Które z negatywnych skutków EURO 2012 mogą pojawić się we Wrocławiu?

Ryc. 7. Negatywne efekty EURO 2012 według opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

W jaki sposób Pana/Pani obiekt przygotowuje się na przyjęcie gości w czasie EURO 2012

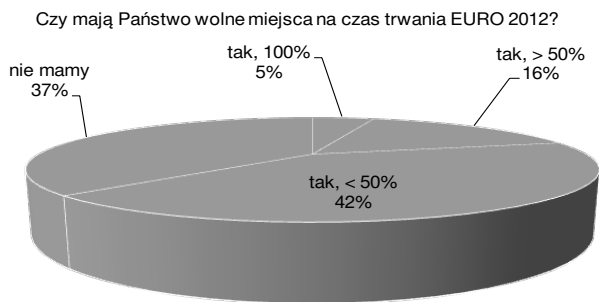
Ryc. 8. Działania podejmowane przez hotelarzy w związku z EURO 2012 według opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

że większość obiektów noclegowych, szczególnie hoteli, nie potrzebowała dodatkowych form promocji.

W grudniu 2011 r. jedynie kilka z badanych obiektów dysponowało znaczną liczbą wolnych miejsc w czasie rozgrywek piłkarskich. Prawie 80% badanych przedstawicieli branży noclegowej nie miało lub miało mniej niż połowę wolnych miejsc w swoich obiektach. Stopień zabukowania obiektu często miał związek z rodzajem podpisanej umowy z Agencją Zakwaterowania TUI, ponieważ w zależności od rodzaju, kategorii oraz wielkości niektóre obiekty zarezerwowane były przez UEFA na wyłączność, a inne przeznaczały część miejsc noclegowych dla klientów spoza UEFA Family i dokonywały rezerwacji dla gości indywidualnych. Warto dodać, że z wywiadów przeprowadzonych z przedstawicielami wrocławskich hoteli, którzy podpisali umowy z Agencją Zakwaterowania TUI, wynikało, iż w wielu przypadkach ostatecznym terminem potwierdzenia rezerwacji przez UEFA był marzec 2012 r. Do tego czasu Federacja mogła odwołać bądź zmniejszyć liczbę zamówionych noclegów czy

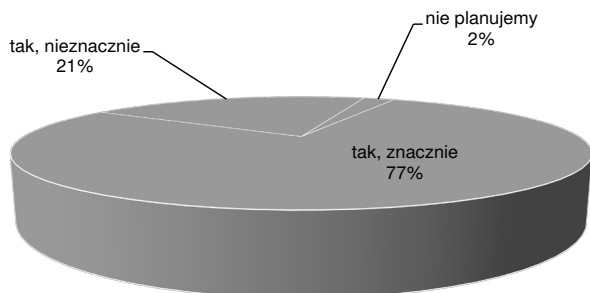
miejsc, dlatego faktyczna liczba dokonanych rezerwacji oraz wakatów mogła ulec zmianie.

Dla gestorów wrocławskich obiektów noclegowych organizacja wielkiej masowej imprezy, jaką były Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, stanowiła okazję do odniesienia znacznych korzyści, przede wszystkim w postaci uzyskania wysokich dodatkowych przychodów, co zostało potwierdzone w pytaniu 3. Niebawym popyt na usługi noclegowe w trakcie EURO 2012 przyczynił się do tego, że obiekty noclegowe planowały podniesienie cen w tym okresie. Praktycznie wszyscy ankietowani potwierdzili zamiar podniesienia cen, a prawie 80% z nich przyznało, że planują znacznie zwiększyć odpłatność za usługi w czasie EURO 2012. Jedynie 2% respondentów nie zamierza podnieść cen w okresie Mistrzostw. Należy jednak zauważyć, że zjawisko skokowego podnoszenia cen usług recepcyjnych w trakcie trwania dużych imprez masowych wiąże się z niebezpieczeństwem, iż miejsca noclegowe pozostaną niewykorzystane. Taka sytuacja nastąpiła podczas EURO 2008 w Portugalii, gdzie znaczne podniesienie cen spo-

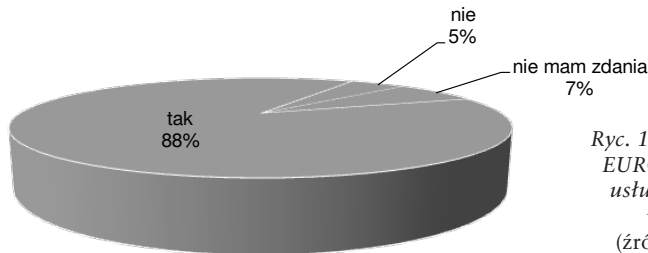
Ryc. 9. Wolne miejsca we wrocławskich obiektach noclegowych według opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

Czy planują Państwo podniesienie cen w trakcie trwania EURO 2012?

Ryc. 10. Zmiany cen usług noclegowych w trakcie EURO 2012 według opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

Czy uważa Pan/Pani, że organizacja EURO 2012 przyczyni się do dalszego rozwoju usług turystycznych we Wrocławiu?

Ryc. 11. Ocena związku organizacji EURO 2012 z dalszym rozwojem usług turystycznych Wrocławia w opinii ankietowanych (źródło: opracowanie własne)

wodowało, że pewna liczba turystów zrezygnowała z noclegów w tym kraju na rzecz sąsiadującej z Portugalią Hiszpanii, która w tym czasie oferowała zakwaterowanie w dużo niższej cenie (Zawadzki 2010).

Ostatnie pytanie ankiety dotyczyło opinii badanych na temat związku organizacji EURO 2012 we Wrocławiu z dalszym rozwojem usług turystycznych w mieście. Okazało się, że ogromna większość (88%) reprezentantów bazy noclegowej wyraziła nadzieję, że rozegranie meczów finałowych EURO 2012 pozytywnie wpłynie na rozwój sektora turystycznego we Wrocławiu. Nie zgadzało się z tym poglądem jedynie 5% badanych, a 7% nie miało wyrobionego zdania na ten temat.

DYSKUSJA

EURO 2012 było ważnym wydarzeniem z punktu widzenia gestorów bazy noclegowej. Stanowili oni grupę związaną z bezpośrednią obsługą gości i kibiców rozgrywek i oczekującą z tego tytułu wysokich korzyści. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wrocławscy hotelarze pozytywnie oceniali zarówno organizację EURO 2012 przez Wrocław, jak i stan przygotowań miasta do finałowego turnieju Mistrzostw. Za najważniejsze korzyści z planowanej imprezy uznali oni oczywiście zwiększenie dochodów własnych obiektów, jednak zauważyć należy, że bardzo istotnym beneficjum była także rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej. Porównując otrzymane rezultaty z wynikiem sondażu przeprowadzonego w marcu 2012 r. przez Instytut Badań Opinii

Homo Homini (Komunikat... 2011) we wszystkich miastach gospodarzach, zwraca uwagę to, że opinie kierujących obiektami noclegowymi były zbliżone w większości z opiniami wyrażanymi przez mieszkańców Wrocławia. Ponad 80% badanych mieszkańców miasta było zadowolonych z tego, że we Wrocławiu odbędzie się EURO 2012. Wrocławianie uważali także za priorytet poprawę infrastruktury komunikacyjnej (aż 91% ankietowanych wyraziło zadowolenie z wybudowania autostradowej obwodnicy Wrocławia, a 77% z budowy nowego terminalu lotniczego).

O olbrzymim znaczeniu organizacji rozgrywek piłkarskich EURO 2012 dla bazy noclegowej Wrocławia oraz innych miast gospodarzy świadczyły także rezultaty badania przeprowadzonego w styczniu 2012 r. przez serwis noclegowy eholiday.pl, portal branżowy e-hotelarstwo.com oraz Instytut Hotelarstwa (Raport z badania... 2012). Z sondażu tego wynikało, że prawie ¼ zarządzających obiektami noclegowymi oczekiwało, iż rok 2012 będzie dla nich dobry (53%) lub bardzo dobry (20%). Przeciwnego zdania było jedynie 10 ankietowanych, a 17% respondentów uważało, że będzie on „taki sam jak zwykle”. Spośród wszystkich badanych reprezentantów branży hotelarskiej aż 26% stwierdziło, że turniej piłkarski EURO 2012 stanowi czynnik wywierający decydujący wpływ na rynek noclegowy w Polsce w 2012 r., a 35% oświadczyło, że zyska na organizacji tego przedsięwzięcia. Dla wrocławskich gestorów pozytywne jest również to, że ponad połowa respondentów uznała, iż na organizacji EURO 2012 zyskają przede wszystkim

obiekty zlokalizowane w miastach, w których odbędą się rozgrywki i które będą gościć reprezentacje piłkarskie.

Trzy miesiące po zakończeniu Mistrzostw nieznane są jeszcze dokładne dane dotyczące wielkości ruchu turystycznego i wydatków osób odwiedzających Wrocław podczas imprezy. Pierwsze szacunkowe wyniki podała amerykańska agencja STR Global (e-hotelarstwo.com/aktualności/dossier?more=1105374926).

Wskazywały one na bardzo wysokie wykorzystanie pokoi hotelowych we Wrocławiu, szczególnie w dniach 8 i 16 czerwca, kiedy obłożenie wyniosło odpowiednio 98 i 96% i było najwyższe spośród wszystkich miast gospodarzy.

Warto zauważyć, że ceny noclegów podczas EURO 2012 były we Wrocławiu niższe niż w pozostałych organizujących turniej miastach. W dni meczowe średnia cena pokoju w hotelu nie przekraczała 200 €, a w dni pomiędzy meczami wynosiła około 100 €. Sytuację tę można tłumaczyć tym, iż większą grupę kibiców zagranicznych stanowili Czesi, którzy ze względu na znacznie podwyższone ceny we Wrocławiu mogliby skorzystać z konkurencyjnych obiektów noclegowych w rejonie Wałbrzycha lub Jeleniej Góry bądź w ogóle zrezygnować z noclegów w Polsce. Należy zauważyć, że dane przedstawione przez firmę STR Global odnosiły się przede wszystkim do hoteli należących do wielkich międzynarodowych sieci hotelarskich i nie przedstawiały pełnej sytuacji na rynku usług noclegowych, choć z pewnością dały pewien ogólny obraz.

Po zakończeniu turnieju organizatorzy podali, że podczas EURO 2012 kibice i turyści wydali we Wrocławiu ponad 300 mln złotych, a bezpośrednie dochody od UEFA i sponsorów wyniosły 11 mln złotych. Z punktu widzenia dalszego rozwoju usług noclegowych bardzo istotne jest to, że wartość promocyjna Wrocławia po sukcesie EURO 2012 została wyceniona na 80 mln złotych (Po końcowym... 2012).

Na podstawie wstępnego sondażu, przeprowadzonego po zakończeniu imprezy wśród dyrektorów wrocławskich hoteli przez Convention Bureau Wrocław, wnioskować można, że spodziewane przez gestorów bazy

noclegowej korzyści związane z Mistrzostwami istotnie wystąpiły. Za najważniejsze z nich respondenci uznali wzrost rozpoznawalności obiektu wśród turystów zagranicznych (63%) i krajowych (37%) oraz zwiększenie przychodów obiektu (25%). Jak widać, odpowiedzi te są zbieżne z oczekiwaniami deklarowanymi przez zarządzających obiektami noclegowymi w badaniach przeprowadzonych przez autorkę. Warto także wspomnieć, że według Convention Bureau Wrocław 89% gości przebywających podczas Mistrzostw we wrocławskich hotelach deklaroowało chęć ponownego przybycia do miasta, co w połączeniu z promocją i poprawą infrastruktury, które wiążą się z EURO 2012, daje szansę na zwiększenie ruchu turystycznego w kolejnych latach. Potwierdza to istotną rolę masowych imprez sportowych w rozwoju usług turystycznych, zarówno w aspekcie krótkoterminowym (bezpośrednie wpływy), jak i długoterminowym (wzrost rozpoznawalności i wzmocnienie marki).

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że organizacja turnieju finałowego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 stanowiła kluczowe wydarzenie dla branży noclegowej Wrocławia. Zarządzający obiektami noclegowymi starannie przygotowali się do tej imprezy i oczekiwali osiągnięcia wysokich korzyści. Liczyli oni nie tylko na zwiększenie dochodów w trakcie trwania rozgrywek, ale także na długofalowy rozwój usług turystycznych we Wrocławiu, związany ze wzrostem atrakcyjności turystycznej oraz rozpoznawalności miasta wśród turystów zagranicznych. Szczególnie istotną korzyścią dla przedstawicieli branży noclegowej okazała się rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej, która zwłaszcza w dłuższej perspektywie może przyczynić się do zwiększenia ruchu turystycznego w mieście. Zdecydowana większość badanych wyraziła opinię, że organizacja EURO 2012 wpłynie na dalszy rozwój usług turystycznych Wrocławia.

Wstępne informacje dotyczące frekwencji i wielkości wydatków turystycznych wska-

zują, że zgodnie z przewidywaniami przeprowadzenie turnieju finałowego EURO 2012 było korzystne dla sektora noclegowego we Wrocławiu i będzie również procentować w przyszłości, wpływając pozytywnie na rozwój turystyki w mieście. Jednak, aby potwierdzić prawdziwość tych stwierdzeń, badania dotyczące związku organizacji wielkich wydarzeń z rozwojem usług turystycznych powinny być kontynuowane.

BIBLIOGRAFIA

- Alejski W. (2008) Wielkie wydarzenia sportowe jako czynnik walki konkurencyjnej na globalnym rynku turystycznym, [w:] Gołembski G. (red.), *Turystyka jako czynnik konkurencyjności regionów w dobie globalizacji*, AE, Poznań.
- Borowski J. (red.) (2010) Raport na temat wpływu przygotowań i organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 na gospodarkę Polski, Warszawa.
- Getz D. (2008) Event tourism: Definition, evolution and research, *Tourism Management*, 29, 404.
- Komunikat z badań „Opinie o przygotowaniach do Euro 2012” (2011) CBOS, Warszawa.
- Po końcowym gwizdku – Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku we Wrocławiu (2012) Convention Bureau, Wrocław.
- Polański M. (2012) Wrocławianie cieszą się z Euro, <http://wroclove2012.com/artykuly-o-wroclawiu/miasto/wroclawianie-ciesza-sie-z-euro/> [data dostępu: 10.10.2012].
- Raport z badania przeprowadzonego przez eholiday.pl, Hotelarstwo i Instytut Hotelarstwa „Rok 2012 będzie dobry dla branży, jednak na Euro 2012 zarobią wybrani” (2012) http://www.hotelnews.pl/wpcontent/uploads/2012/02/raport_eholiday_i_instytutu_hotelarstwa.pdf [data dostępu: 10.10.2012].
- Roche M. (2006) Mega events and modernity revisited: globalization and the case of the Olympics, *The Sociological Review*, 54 (2), 28.
- Wymogi UEFA dotyczące centrów pobytowych obowiązujące podczas UEFA EURO 2012 (2007) http://dms.msport.gov.pl/app/document/file/255/euro_centra_wymogi_2008_popr.pdf?field=file1 [data dostępu: 15.09.2010].
- Zawadzki K. (2010) Co powinieneś wiedzieć o EURO 2012. Poradnik dla MŚP, http://defs.pomorskie.eu/res/pok1/Dokumenty/Raporty/raport_8.1.2_03_04.pdf [data dostępu: 10.10.2012].

Praca wpłynęła do Redakcji: 11.06.2012
Praca została przyjęta do druku: 18.04.2013

Adres do korespondencji:

Izabela Gruszka
Akademia Wychowania Fizycznego
Katedra Turystyki
al. I.J. Paderewskiego 35
51-612 Wrocław
e-mail: izabela.gruszka@awf.wroc.pl